

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: _____

•••□•••

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Velciu.**

Sumarul:

Dela „Solidaritatea”. — Orientarea capitalului. — Nu ne știm organiza. — Arhiva. — Despre noul regim al Dezvelor. — *Bibliografie*: Noul regim juridic al creditului agricol ipotecar. Principii de economie dirijată în legislația bancară din România. — *Cronica*: Incasările statului. — Cota de impunere la succesiuni.

Dela „Solidaritatea”

Cu ocazia zilei onomastice a domnului Ministru Mitiță Constantinescu, s'a trimis din partea „Solidarității”, următoarea telegramă omagială:

Domnului

MITIȚĂ CONSTANTINESCU

Ministrul Finanțelor, Guvernatorul Băncii Naționale a României

București

Intru mulți ani Domnule Ministru și Domnule Guvernator, pe drumul muncii tăcute, închinată binelui obștesc.

Asociația băncilor românești din Transilvania și Banat „SOLIDARITATEA”

Orientarea capitalului

Statistica este expresiunea cea mai puternică în stabilirea cât mai aproape de realitate a activității economice. Datele statistice nu pot suferi desmințiri și ele sunt argumentele cu putere de convingere imediată și totală.

Activitatea economică a țării noastre a trecut în primul semestru din anul acesta prin criza provocată în Martie și Aprilie de evenimentele internaționale. Linuștea s'a restabilit repede și cursul vieții economice nu a avut de suferit. În general situația economică din semestrul întâiu a fost mulțumitoare. În unele ramuri s'au înregistrat chiar rezultate superioare anilor trecuți.

Elocventă este în privința aceasta statistica emisiunilor de capitaluri, în care sunt cuprinse nouile fondări de societăți anonime, sporirile de capitaluri sociale, precum și reducerea de capitaluri, la unele societăți anonime. Mă folosesc de datele mișcărilor de capitaluri înregistrate în primul semestru din anul acesta, ca și din anii 1937 și 1938. Ele ne arată orientarea capitalului și trădează situația economică internă, cu tot conflictul european actual.

Societăți anonime industriale.

Capitalurile din ramura aceasta economică au marcat în jumătatea întâia a ultimilor 3 ani următoarele schimbări:

La fondarea de societăți anonime noi

în 1937	societăți 34,	capital 123.300.000	Lei
" 1938	" 21	" 405.550.000	"
" 1939	" 18	" 202.600.000	"

La sporiri de capitaluri

în 1937	societăți 52,	capital 767.900.000	Lei
" 1938	" 44	" 620.750.000	"
" 1939	" 49	" 1.450.199.000	"

La reduceri de capitaluri

în 1937	societăți 12,	capital 168.652.000	Lei
" 1938	" 6	" 149.500.000	"
" 1939	" 13	" 391.198.000	"

Făcând o comparație a emisiunilor de capitaluri din ultimii trei ani, constatăm că societățile anonime industriale au operat o emisiune în anul:

1937 de Lei	891.200.000
1938 " "	1.026.300.000
1939 " "	1.652.799.000

Deci, capitalul societăților anonime industriale s'a urcat în proporții foarte mari. Dar, să luăm în considerare și reducerile de capitaluri sociale și desființările de societăți anonime industriale, din prima parte a acestor 3 ani. Găsim următoarele creșteri la capitalul social al societăților anonime industriale:

în 1937	emisiunea netă este de	722.548.000	Lei
" 1938	" " " "	876.800.000	"
" 1939	" " " "	1.261.601.000	"

Nu mai în ultimii 2 ani s'a înregistrat o creștere de peste 70 la sută din totalul capitalului societăților anonime industriale.

Observăm că, mai ales în cursul anului acestuia capitalul particular s'a cointerestat la societățile existente, în timp ce la fondarea de noi societăți anonime s'a cointerestat mai puțin, în proporție foarte redusă, de abia 12,26 la sută. În 1938 procentul capitalului cointerestat la fondarea de întreprinderi noi este de 39,51 la sută.

Societăți anonime comerciale.

Noile emisiuni de capitaluri la societățile anonime comerciale din primele semestre ale anilor 1937, 1938 și 1939 se prezintă astfel:

La fondarea de societăți noi

în 1937	societăți 68,	capital 135.050.000	Lei
" 1938	" 45	" 87.600.000	"
" 1939	" 23	" 46.500.000	"

La sporiri de capitaluri

în 1937	societăți 35,	capital 145.600.000	Lei
" 1938	" 36	" 284.500.000	"
" 1939	" 35	" 80.800.000	"

La reduceri de capitaluri

în 1937	societăți 4,	capital 7.450.000	Lei
" 1938	" 4	" 7.900.000	"
" 1939	" 4	" 18.000.000	"

La societățile anonime comerciale constatăm emisiunile făcute în

1937 de Lei	280.650.000
1938 " "	362.100.000
1939 " "	127.300.000

Comparând cifrele de mai sus găsim că cea mai pronunțată activitate a societăților anonime comerciale cu privire la majorarea capitalurilor a fost în anul 1938, iar cea mai scăzută în anul acesta. Să luăm în considerare și reducerile de capitaluri sociale și desființările de societăți anonime comerciale din jumătatea întâiu a acestor ani. Găsim următoarele creșteri de capitaluri sociale:

1937 de Lei	273.200.000
1938 " "	354.200.000
1939 " "	109.300.000

În concluzie, ramura aceasta economică înregistrează în anul acesta un procent redus, la majorarea emisiunilor din capitaluri, atât la fondarea de noi societăți cât și la sporirea capitalurilor actualelor societăți anonime. Nu-i mai puțin adevărat că, de pe urma situației internaționale comerțul are de suferit mai mult.

Societăți anonime bancare.

Iată și activitatea societăților anonime bancare din anii 1937—1939 (ianuarie—Iunie) cu privire la sporirea capitalului social:

La societăți anonime noi

în 1937	societăți 1,	capital 40.000.000	Lei
" 1938	—	—	—
" 1939	—	—	—

La sporiri de capitaluri

în 1937	societăți 5,	capital 30.900.000	Lei
" 1938	" 3	" 265.000.000	"
" 1939	" 3	" 11.200.000	"

La reduceri de capitaluri

în 1937	societăți 10,	capital 37.666.000	Lei
" 1938	" 2	" 2.450.000	"
" 1939	" 10	" 66.288.000	"

Sporirea capitalurilor societăților anonime bancare este neînsemnată. Numai în 1938 s'a putut înregistra un spor net, în timp ce în 1937 și 1939 reducerile de capitaluri întrec cu mult sporurile ivite. Explicația se găsește în desființarea unui însemnat număr de bănci mici, consecința ultimelor legiuri bancare.

De altă parte, comerțul bancar a avut mai mult de suferit de pe urma crizei economice din 1930—34 și tot el a fost mai vitreg lovit de efectele conversiunii datoriiilor agricole. De aceea după orice tulburare economică se remarcă lipsa de încredere pe piață și stagnarea operațiunilor de credit. Odată cu liniștirea situației, precizată prin neutralitatea noastră, operațiunile de credit își reiau cursul normal.

Emisiunile totale ale capitalurilor sociale.

După ce am văzut specificate, pe categorii de întreprinderi, majorările de capitaluri sociale, ca și reducerile înregistrate, în ultimii 3 ani, din Ianuarie până inclusiv luna Iunie, și mai înainte de a frage unele concluziuni impuse, prezint în cele de mai jos totalizarea cifrelor înșirate. Să vedem majorările totale ale capitalurilor societăților anonime:

La societăți anonime noi

în 1937	societăți 103,	capital 298.350.000	Lei
" 1938	" 66	" 493.150.000	"
" 1939	" 42	" 251.100.000	"

La sporiri de capitaluri

în 1937	societăți 94,	capital 953.400.000	Lei
" 1938	" 83	" 1.160.250.000	"
" 1939	" 88	" 1.544.199.000	"

La reduceri de capitaluri

în 1937	societăți 26,	capital 213.738.000	Lei
" 1938	" 12	" 159.850.000	"
" 1939	" 28	" 477.836.000	"

În primul semestru, noile emisiuni ale societăților anonime se cifrează

în 1937	la Lei 1.251.750.000
" 1938	" " 1.653.400.000
" 1939	" " 1.795.299.000

Cu toate împrejurările neprielnice din Martie și Aprilie anul curent, majorările de capitaluri întrec pe cele din anii trecuți. Se schimbă situația în cazul când luăm în considerare și reducerile de capitaluri. Scad majorările astfel:

în 1937	la Lei 1.037.982.000
" 1938	" " 1.493.550.000
" 1939	" " 1.317.463.000

Rămâne deci că activitatea emisiunilor de capitaluri, după detragerea reducerilor, a fost mai pronunțată în jumătatea întâiu a anului 1938. Totuși, dacă se are în vedere că reducerea de capital din anul acesta se datorește exclusiv operațiunilor a două societăți petrolifere, emisiunile de capitaluri pomenite mai sus din anul 1939 întrec așteptările.

Concluzii.

Sunt de părere că unei bune statistici nu trebuie să-i lipsească niciun detaliu. Statistica e completă dacă conține toate elementele necesare scopului indicat. Poate cifrele înșirate mai sus, — și recunosc — sunt multe, să îngreuneze lectura, însă nu le-am putut reduce de oarece atunci însemna să omit un argument, ori intențiunea mea a fost să-le redau cât mai clar, să-le combin cât mai ușor, ca să reiasă cât mai bine orientarea capitalului în timpurile acestea grele, să putem cunoaște adevărata situație a economiei noastre naționale.

Din cifre reiese calmul vieții economice și îmbucurător este faptul că majoritatea capitalurilor se investesc în industrie, fie la fondări de întreprinderi noi, fie la augmentarea capitalurilor societăților existente. Fără îndoială că de pe urma aceasta profită statul, căci mărindu-se capacitatea de producție a industriei, crește în proporție apărarea națională.

Emisiunile noi de capitaluri ajută la sporirea potențialului industrial al țării, care pe zi ce trece se ridică tot mai mult, tinzând nu numai la egalarea, dar chiar la întrecerea agriculturii.

Neutralitatea țării facilitează industria, care s'a bucurat întotdeauna de un regim dulce, cu importante avantaje date de legi, tocmai pentru dezvoltarea ei. Azi, când industria este ținta capitalurilor particulare, nu ne mai putem îndoi în viitorul economiei noastre naționale. Paralel se vor dezvolta întreprinderile bancare ca și cele comerciale. Activitatea acestora fiind strâns unite, depinzând chiar una de cealaltă.

Nu ne știm organiza.

În general popoarele latine, din a căror familie facem și noi parte, nu se știu organiza cu aceeași temeinicie, ca și popoarele germano-saxone. Din aceasta cauză avem de suferit unele desavantaje.

Vremurile, mai ales după evenimentele, ce se desfășură sub ochii noștri, — impun azi fiecărei țări și popor, îndeosebi celor mici — trăirea unei vieți colective riguros disciplinate, pentru a se putea apăra contra oricărei surprize, cari sunt atât de mult la ordinea zilei. Deci, ai sau nu ai talent, pentru a te organiza și disciplina, — trebuie să te organizezi în toate domeniile vieții publice și să te dedai a urma o disciplină, dacă ții la viitorul tău, — oricât de mic popor vei fi, și oricâte însușiri nefavorabile vei fi moștenit.

Noi stăm în mijlocul experimentelor unor organizații pe teren economic și profesional. Apreciem intențiile bune, cari stau la baza inițiativelor, cu atât mai mult, că noi trebuie să punem ceva în locul disolvărilor organizațiilor compromise ale fostelor partide politice, — dacă credem, că drumul apucat duce la un scop urmărit de noi, ceice dorim binele țării și al neamului. Că am scăpat de ravagiile morale ale regimului partidelor cu toții ne bucurăm. Însă nu vedem încă pe organizatorul viitorului urmărit, mai ales după moartea primului ministru Armand Călinescu, care în afară de atribuțiile sale de președinte al Consiliului de miniștri, era un animator a ideii regimului nou, un îndrumător al curentului nou și un neobosit inițiator și ideolog a ordinii noi, a renașterii naționale românești.

Se iau atâtea inițiative, se discută atâtea proiecte de legi, care toate urmăresc punerea fundamentului unei lumi noi mai bune și mai drepte. Dar în dosul lor nu găsim armonizat scopul urmărit. Se crează organe noi, instituții noi, organizații noi, cari însă nu valorează, decât atât cât sullet e capabil să pună în ele persoanele încredințate cu conducerea și executarea atribuțiilor. Se crează o sumedenie obositoare de comisii, se sporește numărul fantastic de mare al inspectorilor, se prășește biurocratismul bugetiv și demoralizator, dar lipsește dinamismul, lipsește munca creatoare, lipsește omul stăpânit și condus de duhul vremurilor schimbate.

Priviți în jurul vostru, numărând câte oficii publice avem, și încă le mai sporim; câte instituții și parainstituții publice avem și le mai sporim; cum se ia locul inițiativei private pentru a pune în loc una neputincioasă și improductivă de stat; cum particularul se întărește în părerea greșită, că el e dispensat de a mai gândi, iniția ori lucra ceva, — căci totul se așteaptă dela Stat!

Avem în domeniul economic organizații private pe categorii, avem camere profesionale cu uniune la centru, avem acum parlamentari aleși pe profesii,

avem corpuri legiuitoare, avem un Consiliu superior economic, avem organele locale ale F. R. N., iar în sânul guvernului o delegație economică. Acum vom crea și breslele cu un Consiliu Național al breslelor, și supracamere profesionale pe ținuturi, cari nu știm, că ce vor presta în schimbul cheltuielilor, ce va costa susținerea aparatului biurocratic, ce vor întreține.

Iată de ce spunem noi, pentru ca să rămânem numai la domeniul economic, că dăm ființă unor noi organizații, unor noi oficii, — cari nu vor putea produce mai mult și mai bun decât cele în ființă, și sporim comisiile, consumatoare de diurne, dar nu vom fi în stare să regenerăm stările vechi! Păcat de risipa de energii, cărora ar trebui să le știm da o întrebuințare mai utilă.

Ar trebui să reducem biurocratismul, să restrângem recolta proceselor verbale, să micșorăm numărul funcționarilor de stat, să adaptăm aparatul administrativ la nevoile vieții practice, făcând economii bugetare. Aceste economii sunt necesare pentru plățirea rațională și omenoasă a funcționarilor statului rămași în serviciu, pentru crearea de posibilități a întrebuințării banului public pentru investiții de sporirea patrimoniului național sau pentru crearea ocaziilor de câștig pentru diferite ramuri de producție, — ori se poate urmări o degrevare fiscală, căci contribuabilii se plâng tot mai mult din cauza sarcinilor publice în continuă creștere și sporire.

Altcum ajungem să fim cu toții funcționarii statului, cum dorea un personaj dintr'o comedie a lui Caragiale.

VERAX

Arhiva.

Ne apropiem de sfârșitul anului și în tagma bancară se simte de obicei în epoca aceasta o mișcare mai vie de proiecte în privința organizării diferitelor servicii. Unii vreau modificarea contabilității, alții o mai potrivită diviziune a muncii, alții iarăși caută căi noi financiare etc. În cele ce urmează dăm numai unele observațiuni generale cu privire la organizarea unei arhive fără pretenții de vre-o anumită reformă.

Arhiva a fost dela începuturile unei vieți mai civilizate, în care scrisul ocupa deja un loc de frunte, preocuparea oamenilor luminași. Ea nu constituia numai depozitarea unor scripte cronologice de afaceri necesare într'o organizare de stat ci și o bază pentru urmărirea continuității istorice a statului. Corespondența — ca să-i zicem așa — dintre căpeteniile diferitelor state să ținea separat de chestiile administrative, și unele piese cari trebuiau cunoscute numai celui mai intim anturaj al suveranului, se țineau și ele separat închise în lăzi cu șapte zăvoare. Ele erau păzite de înalți deregători ai suveranului, cari se bucurau de toată încrederea lui. Natural că aceste piese erau la început

foarte sumare și greoaie. Să ne gândim numai la tăblițele de lut ars ale Babilonenilor. Ce depărtare dela hârtia fină de scris din zilele noastre!

Pe măsură ce să desvolta vieța orășenească cu multele ei trebuințe industriale și comerciale, se înmulțeau și să măreau și casele negustorești cari să ocupau cu plasarea și schimbul de mărfuri. Trebuiau ținute socoteli și făcute corespondențe. Corespondențele trebuiau sortate și păstrate în locuri potrivite. Astfel s'au înființat arhivele.

„Arhiva“ este un cuvânt elin transmis nouă prin limba latină și înseamnă la origine „primărie“, (archeion). Nucleul numeroaselor stătuțe eline era orașul, și organul lui principal era primăria, unde se concentra toată administrația și politica, și unde să și păstrau corespondențele și documentele din vremile acelea în cari cultura elină și-a ajuns apogeul (secolul V înainte de Hristos).

Cultura epocii noastre și necesitățile zilnice atât pe teren cultural cât și economic, au adus cu sine o răspândire tot mai mare a arhivelor, așa că azi chiar și persoane particulare cari nu au afaceri întinse, au o arhivă familiară a lor. Cu atât mai indispensabile sunt ele în casa unui comerciant, industriaș, sau în birourile unor societăți anonime.

Ce privește pe acestea din urmă, cari ne interesează din punct de vedere bancar, întocmirea arhivelor să orientează după necesitățile lor. În afaceri mici, arhiva nu formează o secție administrativă separată, ci să manipulează de careva funcționar care îndeplinește și alte agende. Să poartă de obicei un registru al corespondințelor intrate rubricat după trebuință, cu coloane pentru dată, conținut, răspuns etc. La bănci cu clientelă și mișcare puțină, manipulația arhivei nu prezintă dificultăți deosebite, căci chiar și singuraticii funcționari în urma experienței zilnice, știu unde să caute un act sau corespondință pusă la dosar. La institute cu circulație mare și secții multe, lucrul să complică. Singuraticii funcționari nu mai stau în contact așa de intim cu afacerile, și diferitele secții habar n'au de afacerile secțiilor vecine. S'a ivit deci necesitatea de a organiza și o secție a arhivei, cu administrația și funcționarii ei proprii. După-ce corespondența zilnică s'a sortat după secții, ea să înregistrează de funcționarii respectivi dela arhivă în registre rubricate ca mai sus, și să distribue apoi secțiilor. Există deci numai o singură evidență despre corespondența intrată și eșită, iar piesele înregistrate să depun în dosare după numărul lor curent după alfabet, secții etc. Deoarece în urma dispozițiilor legii actele și corespondențele trebuiesc păstrate cel puțin zece ani, ușor ne putem închipui, că o astfel de arhivă poate lua proporții uriașe. Sute de dosare și zeci de mii de corespondențe să adună în scurtă vreme. De aceea, pentru bunul mers al lucrurilor, o evidență exactă a materialului din arhivă este de cea mai mare impor-

tanță. O arhivă care nu e ținută la zi, e numai o piedecă pentru rezolvirea cauzelor și o pricină pentru pierdere de vreme. De multe-ori mergem la arhivă cu presimțul neplăcut că nu vom găsi ceea ce tocmai căutăm. Cauza este, că multe acte călătoresc din secție în secție până-ce să opresc acolo unde aparțin. Li să pierde în felul acesta urmă și numai după amănunțite cercetări putem da de ele. Unii șefi de secții sau funcționari au obiceiul de a reține în arhiva lor specială, unele acte cari încă nu sunt rezolvate deplin, sau așteaptă, rezolvare definitivă în interval de scurt timp, numai din motivul ca să nu fie siliți a le desgropa ulterior din noianul dosarelor dela arhivă. Cu procedeul acesta încurcă însă lucrurile și mai mult, căci dacă întră o nouă corespondență cu referire la acele acte, și ajunge în mâna unui alt funcționar, acesta nu mai are puțința de a găsi anteactul la arhivă, și urmează apoi o dibuire și cercetare care răpește mult timp, până-ce se dă de urma actului anterior. Inconvenientele acestea sunt inerente sistemului de centralizare a actelor într'o singură arhivă. Intocmai după-cum e mai practic ca într'o întreprindere mare fiecare secție să-și aibe la dosar o copie a documentelor de cassă sau ale unei alte decontări ce o face, tot așa de recomandabil este, ca fiecare secție să-și rețină în arhiva ei proprie acele acte a căror rezolvire aparține sferei sale de activitate. Să evită prin aceasta o mulțime de timp pierdut. În schimb din registrul central și unic de intrare și ieșire al actelor și corespondențelor, putem constata totdeauna cărei secții aparține cutare sau cutare cauză. În caz de schimbare a secției competente, nu avem decât să schimbăm în registrul amintit numirea secției pentru ca să evităm confuziile. Într'un sistem descentralizat de arhivă, fie-care secție își va găsi actele cu mult mai ușor, și nu mai trebuie să se rețină pentru evidență acte prin sertarele funcționarilor când ele au locul lor în dosare. Afară de aceasta să poate cruța și la personal nefiind necesar ca la o întreprindere mijlocie să avem mai multe persoane de manipulație.

E. V.

Despre noul regim al devizelor.

Importul și exportul de mărfuri din străinătate incumbă diferite operațiuni de plăți între comercianții din țările respective.

Modalitatea efectuării acestor plăți este în strânsă dependență cu regimul comerțului exterior.

În vremurile de libertate a schimburilor cu străinătatea, și plățile erau reglementate de un sistem mai liber. Dar odată cu timpurile moderne și mai ales după perioada de criză din anii 1929-1933, în mai toate statele Europei s'a instaurat un control accentuat al statului, atât în ce privește comerțul exterior, cât și plățile externe.

Agravându-se situația internațională, se iau azi măsuri de prevedere în toate domeniile.

Pe tărâmul comercial s'a reglementat recent comerțul nostru exterior, creindu-se dela data de 1 Octomvrie 1939 un „Oficiu al schimburilor cu străinătatea“, care se bucură de un monopol exclusiv pentru aprobarea importului sau exportului, precum și pentru plățile externe.

Decretul-lege din 1 Octomvrie 1939, face deosebire între ; a) Plăți necomerciale și b) Plăți comerciale sau operațiuni de devize.

I. Plățile necomerciale.

Prin plăți necomerciale, legiuitorul înțelege „toate plățile altele decât pentru mărfuri“.

Art. 21 stabilește: Cu începere dela 1 Octomvrie 1939, toate plățile altele decât pentru mărfuri, vor putea fi efectuate numai pe baza unei autorizații de plată din străinătate, eliberată de Oficiul schimburilor cu străinătatea.

Oficiul schimburilor cu străinătatea va acorda autorizații de plăți în străinătate pentru obligațiuni financiare, plăți de licențe și brevete, reasigurări, căutarea sănătății, studii în străinătate, turism, etc“.

Nu se prevede nicio normă de preferință la aceste plăți, ci totul este lăsat la libera apreciere a Oficiului schimburilor cu străinătatea.

„Autorizațiile de plăți în străinătate vor cuprinde :

- a) Numele și adresa solicitatorului ;
- b) Numele și adresa beneficiarului în străinătate ;
- c) Felul plății ;
- d) Scopul plății ;
- e) Suma în moneda respectivă ;
- f) Țara unde se face plata“. Art. 22.

„Autorizațiile de plăți în străinătate sunt strict individuale și nu vor putea fi cesionate sub nicio formă“. Art. 24.

„Autorizațiile de plăți în străinătate sunt valabile 15 zile dela data emiterii lor.

Acest termen va putea fi modificat prin decizia Ministerului Economiei Naționale“. Art. 23.

II. Operațiunile de devize.

Prin „devize“ se numește în știința economică, orice schimb în monedă străină.

În limbajul obișnuit de azi, se înțelege prin „devize“ nu numai cambiile în monedă străină, ci orice drepturi de creanțe pentru mărfurile exportate în străinătate. Comerțul exterior fiind sub controlul statului, și achitarea mărfurilor între comercianții respectivi, se face prin intermediul unei instituțiuni supravegiate de stat și anume : Banca Națională.

Un comerciant român importator nu-și poate achita direct mărfurile cumpărate, nici nu poate semna o cambie la ordinul comerciantului străin — cum se făcea în timpurile normale, — ci trebuie să depună contravaloarea mărfurilor la Banca Națională și aceasta se va îngriji de transferarea sumei respective. Tot astfel procedează și comerciantul din țară străină, pentru plata mărfurilor cumpărate dela noi, adică nu va putea să le achite direct comerciantului român, ci va depune contravaloarea la Banca Națională din țara sa, care se va îngriji apoi de transferul cuvenit.

Pentru ca respectivul comerciant importator să-și poată achita mărfurile cumpărate, trebuie să obțină o aprobare prealabilă, de-a depune contravaloarea la instituția încredințată cu efectuarea transferului. Obținerea acestei aprobări și depunerea sumei necesare, se numește uzual „procurare de devize“.

Tot astfel comerciantul exportator nu primește monedă străină pentru mărfurile furnizate, ci este avizat numai de către instituția care face transferul, că are de încasat o anumită sumă în monedă străină („devize“), pe care trebuie să o vândă instituției amintite, adică „să cedeze devizele“ la un curs fixat de mai înainte, sau are dreptul să vândă suma respectivă la bursă ori pe piață, adică „să negocieze devizele“ la un curs stabilit în baza legii cererii și a ofertei.

Decretul-lege amintit face distincție între situația comercianților exportatori, care au de încasat contravaloarea mărfurilor; și între situația importatorilor, care trebuie să-și plătească mărfurile cumpărate, adică să-și procure devizele necesare.

Pentru exportatori, decretul-lege din 1 Octomvrie 1939 prevede că: „prețul mărfurilor facturate se va factura în devize“.

„Facturarea în Lei a mărfurilor exportate va putea fi decisă prin jurnal al Consiliului de Miniștri“, art. 26.

Devizele rezultate din exporturi, se pot folosi în două feluri :

1. Art. 27 zice: „Devizele provenite din exporturile de orice fel de mărfuri, făcute cu începere dela 1 Octomvrie 1939, în țările cu devize negociabile, vor fi cedate în proporție de 30 la sută, la cursul oficial, plus prima valutară de 38% Băncii Naționale a României, care le va încasa și plăti pentru contul Ministerului Finanțelor, în baza unui mandat special. Restul de 70 la sută se lasă la libera dispoziție a exportatorilor, prin băncile autorizate cu credit nelimitat, pentru a fi utilizat în scopurile prevăzute în prezentul decret lege“.

Iar art. 28 mai precizează că „devizele rezultate din cota de 30 la sută, vor fi rezervate pentru nevoile exclusive ale statului, la dispoziția Ministerului Finanțelor, precum și pentru nevoile Băncii Naționale a României“.

2. Art. 36 afirmă că „devizele rezultate din exporturile mărfurilor prevăzute în lista anexată prezentului decret-lege, efectuate în țări cu devize negociabile, se lasă în întregime la libera dispoziție a exportatorilor prin băncile autorizate cu credit nelimitat, etc.

Deci vedem că decretul-lege amintit are un caracter pronunțat de încurajare a exportului, prin lăsarea la libera negociere a unei însemnate cote de devize 70%, pentru orice mărfuri exportate în țări cu devize negociabile. Ba mai mult, se pot negocia chiar toate devizele provenite dintr'o anumită categorie de mărfuri, zise „greu exportabile“ și stabilite într'o listă anexată decretului-lege. Lista aceasta va putea fi modificată în viitor, prin simpla deciziune a Ministerului Economiei Naționale.

Cota de 70 la sută devize, se va putea negocia numai prin băncile autorizate cu credit nelimitat, care au a le vinde „prin bursă, într'un termen de cel mult 15 zile dela cedarea cotei de 30 la sută, la Banca Națională a României, pentru contul Ministerului Finanțelor.

În cazul când devizele nu vor fi negociate în lăuntru termenului de mai sus, Banca Națională va avea dreptul să le achiziționeze pentru contul Ministerului Finanțelor, la cursul oficial, plus prima valutară de 38 la sută art. 31.

„Oficiul schimburilor cu străinătatea va putea permite firmelor exportatoare să conserve în străinătate, sub formă de depozite de vânzare, numai cantitățile de mărfuri necesare pentru funcționarea fără în-

trerupere a comerțului lor, fără ca aceste cantități să poată întrece media cantităților ce întreprinderea respectivă exportă în mod normal în curs de 6 săptămâni.

Deasemenea Oficiul schimburilor cu străinătatea va putea fixa suma maximă în devize, pe care firmele exportatoare o vor putea reține din disponibilitățile create din export, pentru cheltuielile curente în străinătate și importul de materiale.

Această sumă va putea reprezenta lunar maximum 10 la sută din exportul lunar și în total nu va depăși 10 la sută din exportul total anual art. 37.

Deci se observă grija legiuitorului, de-a nu permite acumularea capitalurilor în străinătate, ci contravaloarea mărfurilor exportate să incurgă în țară. Este o piedică necesară în calea fugii deghizate a capitalurilor peste graniță.

Pentru importatorii de mărfuri din străinătate, care au lipsă de devize, decretul-lege amintit pretinde obținerea „autorizației prealabile de cumpărarea devizelor de la Oficiul schimburilor cu străinătatea și anume pentru plata importurilor făcute pe baza autorizațiilor de import eliberate de Oficiul schimburilor cu străinătatea, sau pentru transferuri de orice altă natură, pentru care acel Oficiu a eliberat autorizații de plată” art. 29.

Cumpărăriile de devize se vor face prin băncile autorizate cu credit nelimitat, cărora le este încredințată vânzarea devizelor negociabile.

„Băncile autorizate cu credit nelimitat sunt obligate a înainta zilnic Oficiului schimburilor cu străinătatea, situații de încasări și plățile în devize făcute, pentru fiecare operațiune autorizată de către Oficiul schimburilor cu străinătatea”, art. 34.

„În cazul când devizele intrate drept contravaloare a exportului, în conformitate cu dispozițiunile art. 27, sunt inferioare valorii mărfii care rezultă din autorizațiile de export, titularul autorizației sau banca este obligată a justifica la Oficiul schimburilor cu străinătatea, cauza diferenței.

Pentru cazul când Oficiul schimburilor cu străinătatea va găsi diferența nejustificată, el va putea aplica sancțiuni”, etc. art. 35.

Ca dispoziție tranzitorie, decretul-lege din 1 Octombrie 1939 prevede că „pentru toate categoriile de compensații, exporturile executate până la data de 16 Septembrie 1939 inclusiv, se vor lichida în cadrul normelor compensațiilor, din care fac parte importurile corespunzătoare, nedepășind însă data de 31 Martie 1940. După acest termen, devizele neutilizate se vor ceda conform normelor prezentului decret-lege” art. 57.

„Devizele rezultate din exporturile executate dela data de 17 Septembrie și până la 1 Octombrie 1939, vor fi negociate după data de 1 Octombrie 1939, în conformitate cu normele prezentului decret-lege”, art. 58.

„Pentru lichidarea și asigurarea continuității cu privire la operațiunile care au avut loc înainte de 1 Octombrie 1939, precum și pentru aducerea la îndeplinire a dispozițiilor prezentului decret-lege, o convenție va fi încheiată între Ministerul Economiei Naționale și Banca Națională a României”, art. 59.

Referitor la monedele străine, rămâne neschimbat vechiul regim, căci art. 33 precizează: „Monedele efective ale țărilor având curs fixat, vor fi cedate Băncii Naționale a României, care le va încasa și plăti pentru contul său”, etc.

Caracteristica esențială a acestui decret-lege este menținerea controlului statului în relațiunile cu străinătatea,

dar în domeniul plăților face un pas înainte față de trecutul apropiat, prin lăsarea la libera negociere a unei însemnate cote de devize, pentru toate mărfurile în general. Aceasta însemnează o primă îndirectă de încurajarea exportului.

În timpurile actuale, când materiile prime de care dispunem noi și chiar orice fel de mărfuri, sunt căutate pe toate piețele, o încurajare a exportului este cât se poate de folositoare și binevenită, căci va da posibilitate producătorilor naționali să-și valorifice mărfurile la un preț mai convenabil, măbind astfel potențialul economic al țării noastre.

L. B.

Bibliografie.

Noul regim juridic al creditului agricol ipotecar

de **Liuiu A. Lazar**

prof. la Facultatea de Drept din Cluj.

În introducerea autorul precizează că reformele agrare până la războiul mondial s'au făcut din inițiativa guvernelor. Au fost reforme de proporții modeste, fără atingere prea mare a proprietăților latifundiare. În schimb împroprietărirea din 1921 s'a făcut într'o atmosferă quasi-revoluționară, și în mod amăsurat radical, luând aspectul unei adevărate reforme sociale, cum puține s'au mai făcut în Europa. Prin această reformă, țărănimea a devenit proprietară peste 90% a suprafeței cultivabile.

Legea din 22 Martie 1937 organizează problema creditului ipotecar agricol, un corolar indispensabil a reformei agrare, care în lipsă de credit, ar fi devenit iluzorică. Își mai propune legea aceasta „rezolvarea vechii probleme agricole a raționalizării și valorificării agriculturii noastre, în mod științific și rentabil. În urmărirea acestui scop, așează pe baze noi, cu derogare dela codul civil, regimul transmiterii proprietății agricole rurale „provenită dela Stat și prin Stat”.

Dispozițiile titlului I. din lege stabilesc noul regim al proprietății rurale agricole, privitor la transmiterea și ipotecarea acesteia. Deoarece marea majoritate a suprafeței cultivabile a țării, a devenit proprietate agricolă rurală, noul regim juridic agrar stabilit prin legea din 1937, este de fapt dreptul comun în această materie. Dreptul civil a devenit, în dispozițiile sale privitoare la această materie, un regim de drept excepțional, și se va aplica numai asupra restului proprietății rămas sub regimul liberei circulațiuni.

În studiul prezent autorul să ocupă de felul în care a înțeles să organizeze legea din 1937 problema creditului agricol rural, prin regimul nou juridic al dreptului ipotecar.

În primele două secțiuni să precizează cari proprietăți agricole rurale intră sub regimul de transmitere și ipotecare al legii, iar în al doilea rând restricțiunile legale privitoare la persoane.

Recomandăm broșurica aceasta de 47 pagini tuturor acelor cari se interesează de redresarea creditului țărănesc și activează în relațiuni cu proprietatea agricolă rurală.

e. v.

Principii de economie dirijată în legislația bancară din România

de Petre Porușiu

prof. la Universitatea din Cluj.

Din lucrarea de mai sus se desprinde că economia dirijată stă azi în fruntea preocupărilor oamenilor dela conducere. Ea a devenit actuală în urma crizei provocate de războiul mondial din a. 1914—18. Experiența vremurilor de după războiu a dovedit, că producția intensificată fără un plan bine definit, cum era în epoca liberschimbistă, duce neapărat la o stagnare a consumației, la șomaj și la prăbușirea întregului sistem economic.

Unii au ajuns la concluzia că o rezolvire a crizei s'ar putea face prin organizații corporative, cari ar putea produce o repartizare mai justă a bunurilor și mai corespunzătoare trebuințelor.

Criza economică amintită, s'a terminat cu o criză valutară și de credit, care a atras în orbita sa valutele abia stabilizate. Evoluția aceasta a avut repercursiunile sale — păstrând proporțiile — și asupra țării noastre, și a provocat o intervenție a statului. Intervenția aceasta a fost de două feluri: una privea convertirea forțată a datoriilor particulare și a doua o reglementare a băncilor private.

Deoarece Constituția românească garantează averea particulară, și Curtea de Casație a luat poziție și pentru garantarea capitalului împrumutat, guvernul a fost silit să adopte o formulă legislativă care pune pe creditor înaintea alternativei, sau să încuviințeze debitorului incapabil un moratoriu lung pe lângă dobânzi minimele, sau să se învoiască la o reducere a pretenziunii sale. După încercările miniștrilor C. Argetoianu (1931) care este inițiatorul conversiunii și legii bancare, a lui G. Mironescu și A. Vaida-Voevod, formula definitivă fu găsită de G. Tătăreanu în a. 1934.

Totdeauna s'a promulgat și legea bancară în a. 1934. Aceasta condiționează înființarea de noi bănci particulare, de aprobarea unui oficiu public, și întemeiază pentru acest scop un organ al guvernului, Consiliul Superior Bancar, căreia îi incumbă dreptul de a refuza fără motivare, funcționarea resp. înființarea unei bănci particulare. Consiliul acesta are mai departe și dreptul de a controla toate băncile particulare și a le constrânge la respectarea prescripțiilor legale. Organizarea acestui oficiu este făcută după modelul unei instanțe judecătorești, și deciziile lui sunt apelabile numai la Curtea de Casație.

Legea mai are unele dispoziții cari se referă la organizația internă a băncilor, și în special la afacerile cari le sunt permise. Este de notat că deși legea bancară formează o lege specială a dreptului comercial, totuși ea este în contradicție cu noul cod comercial deoarece acesta se bazează pe o concepție liberală a comerțului și în genere a economiei naționale.

Cam acesta ar fi conținutul opusculului de 44 pagini, cu un bogat material documentar. e. v.

CRONICA.

Încasările statului în luna Septembrie, cu toate împrejurările excepționale, au depășit prevederile bugetare, menținându-se satisfăcătoare. Statul este în posibilitatea de ași achita punctual toate datoriile,

incât încrederea în capacitatea desăvârșită de plată este deplină și neclintită. Mersul normal al finanțelor în timpurile acestea grele asigură liniștea și încurajează activitatea economică.

Tabloul încasărilor statului pe ultimele luni se prezintă astfel:

Luna	Încasări.	Evaluări bugetare.
Aprilie	2.144 mil. Lei	2 627 mil. Lei
Mai	2.671 „ „	2.627 „ „
Iunie	2.741 „ „	2.627 „ „
Iulie	2.882 „ „	2.627 „ „
August	2.929 „ „	2.627 „ „
Septembrie	2.770 „ „	2.627 „ „

Rezultă din tabloul acesta o reducere a încasărilor față de luna August cu 159 milioane Lei, și numai cu 12 milioane mai puțin ca în Iulie.

S'au resimțit din cauza influenței războiului veniturile provenite din vămi, datorită restrângerii importului, precum și veniturile indirecte, ca taxe de consumație, cifra de afaceri, timbru și înregistrare ș. a.

Cu toate acestea s'a putut realiza un excedent bugetar frumos. Față de cota lunară a evaluărilor bugetare încasările au depășit-o cu 143 milioane Lei, adică 4,6 la sută, plus de încasări.

La Fondul Apărării Naționale încasările n'au atins cota lunară a evaluărilor. Diferența e abia de 85 milioane Lei, încât se poate ușor acoperi din excedentul de 143 milioane Lei, realizat la Bugetul Ordinar.

La Fondul Aviației și Marinei s'a realizat un plus de încasări care atinge 10,3 la sută peste cota lunară a prevederilor bugetare.

Încasările statului pe luna Septembrie inspiră deplină încredere în politica financiară a guvernului. op.

Cota de impunere la succesiuni. S'au modificat vechile cote de impunere asupra succesiunilor. Decretul-lege publicat în Monitorul Oficial reduce cotele de impunere la succesiunile mici, urcând-o la succesiunile peste 8 milioane Lei.

Dăm mai jos acest tablou:

Valoarea succesiunii în Lei	Descendenți și soț	Ascendenți	Frați, surori, nepoți, nepoate	Unchi sau mătuși	Celelalte rude până la gradul IV	Strașiș celelalte rude de gradul IV în sus
	%	%	%	%	%	%
1— 100.000	2	3	5	10	12	16
100.001— 400.000	3	4	6	11	13	17
400.001— 2 000.000	4	5	7	13	17	20
2 000.001— 4 000.000	5	6	8	16	20	24
4 000.001— 8 000.000	6	7	9	18	22	27
8 000.001— 10 000.000	7	8	10	19	23	28
10 000.001— 20 000.000	8	9	11	22	25	31
20 000.001— 40 000.000	10	11	13	24	28	35
40 000.001— 80 000.000	12	13	15	27	31	39
80 000.001— 200 000.000	14	15	17	30	34	43
200 000.001— 400 000.000	16	17	19	34	36	46
dela 400 000.001 în sus	18	19	21	37	39	49

op.